

Z LETECTVA A PVO

Generálmajor Ing. Ondrej Kubizniak

VOJENSKÉ LETECTVO A VOJSKO INTEGROVANÉ PVO

Nové úkoly vycházející z vojenské doktríny ČSFR a zahájená reorganizace ČSA významně ovlivňují i zásady operačního použití letectva a vojska PVO. Projevují se výrazné sjednocující tendence. Jejich odrazem je vytváření Integrovaného systému PVO ČSFR a soustředěného použití letectva. Cílem je dosáhnout spolehlivé PVO pozemního vojska a důležitých prostorů na teritoriu, u letectva zabezpečit možnost soustředění úsilí do ohrožených prostorů a směrů, včetně nejdůležitějších objektů protivníka.

Otázka - do jaké hloubky území protivníka v určité fázi konfliktu, na jaké cíle bude letectvo působit především - rozhoduje o úkolech a způsobu operačního použití letectva, vycházejíc z jeho současného stavu a vybavenosti bude mít vliv na vypracování taktiky jeho činnosti, perspektivu jeho dalšího rozvoje i výcviku.

Nová vojenská doktrína omezuje prostor operační činnosti vojsk hranicemi státu, nebo vojsky v dotyku.

Tato skutečnost umožnila v nedávné minulosti úspěšně, ale ne neoprávněně, zpochybnit takové kategorie letectva, jakými byly frontové letectvo, frontové stíhací letectvo, operační stupeň velení letectvu - letecká armáda, jako prvky výrazně útočného charakteru. Zároveň v určitých souvislostech umožnila i zpochybňovat nutnost bytí úderného, tj. stíhacího bombardovacího a bitevního letectva.

Po zvážení těchto skutečností, v souvislosti s požadavkem na výrazné snížení počtů letecké techniky, bylo rozhodnuto o odstranění frontového stíhacího letectva a operačního stupně velení letectvu. Byla uskutečněna nová kategorizace druhů vojenského letectva tak, aby především jeho určení a úkoly lépe odpovídaly obrannému charakteru bojové činnosti ČSA. Je možné se oprávněně domnívat, že svůj význam neztratí jako druhy stíhací letectvo PVO, vojskové a dopravní letectvo. Nové určení a úkoly musí být stanoveny těm druhům letectva, které kromě frontového stíhacího letectva představovaly kategorii frontového letectva. Je zřejmé, že už samotný název z pohledu obranného charakteru doktríny je málo vhodný, proto jsem toho názoru, že výstižnější bude použití kategorie **taktické letectvo**.

Taktické letectvo organizované v sestavě 1.smls (smíšeného leteckého sboru) představuje hlavní údernou československého vojenského letectva, schopnou vést údery na nejdůležitější vojenské cíle protivníka i jeho infrastrukturu, účinně podporovat obranný boj pozemního vojska a vedení aktivního vzdušného průzkumu.

mu. Předpokladem jeho úspěšné činnosti zůstane nadále úzká součinnost s raketovým vojskem a dělostřelectvem i údernými vrtulníky vojskového letectva.

Je možné připustit, že území ČSFR "neopustí" pozemní vojska, tím spíše však podle mého názoru nesmí toto omezení platit pro taktické letectvo a raketové vojsko, kterým musí být vždy dána možnost působit do celé hloubky území možného protivníka, u letectva do hloubky jeho taktického doletu. Pouze v tomto případě bude možné plně využít předností taktického letectva, které potom představuje vysoce manévrový a účinný prostředek.

Svůj význam při vedení obranných operací si zachová **vojskové letectvo (VoL)**. Výrazné snížení jeho počtů si vyžádalo změnit jeho organizační členění. **Měla by být vytvořena brigáda VoL v sestavě dvou pluků a jedné letky.** Je předpoklad jejího soustředěného použití k plnění palebných a zvláštních úkolů, částečně i dopravně výsadkových. **Hlavním úkolem** zůstane ničení pozemních, především však pohyblivých malorozměrných obrněných cílů protivníka na předním okraji i v taktické hloubce.

V obraně bude VoL důležitou a nenahraditelnou součástí protitankové obrany s možností manévru na ohrožené směry i s možností soustředění úsilí proti hlavním silám protivníka.

V základních variantách operačního použití taktického a vojskového letectva by bylo nutné ke splnění úkolů posílit uskupení letectva ve východní operační zóně s využitím poměrně skromné a nezodolněné letištní sítě.

Bojová činnost letectva ve střední a západní operační zóně může být vedena ze stálých zodolněných letišť, takže nebude zapotřebí uskutečňovat manévr taktickým letectvem k posílení uskupení v operační zóně.

K letištnímu manévru, a to zejména pro stíhací bombardovací, bitevní a průzkumné letectvo, je v těchto dvou operačních zónách možné využít dostatečně rozvinutou síť záložních letišť se zpevněnou vzletovou a přistávací dráhou.

U každé možnosti je předpoklad uskutečnit manévr do aktivované operační zóny vojskovým letectvem na připravené předsunuté plochy k zaujetí nejvýhodnější sestavy.

Novým úkolům by mělo odpovídat i **inženýrské letecké zabezpečení**. Organizační členění leteckého pluku o dvou letkách v podmínkách současných zodolněných leteckých základů zabezpečuje organizaci, ošetřování a opravy letecké techniky i při přesunu letectva (nebo části) na operační letiště.

Zcela novým prvkem při uvádění útvarů do vyšších stupňů připravenosti bude vyjmutí z uložení letecké techniky v celkovém počtu 75 bojových letadel. Tuto činnost zabezpečí vyčleněné skupiny personálu ILS, které v míru ukládají letadla na jednotlivých místech uložení. Na základnách, kde bude uloženo více než 8 letounů, by tyto práce vykonávalo více skupin vyčleněných z technických oddělení. Předpokládám, že vyjmutí letecké techniky z uložení nepřesáhne 3 dny od okamžiku uvedení útvaru do vyššího stupně připravenosti.

Integrovaný systém PVO ČSFR by měl zahrnovat radiotechnické, protiletadlové raketové vojsko a stíhací letectvo PVO s příslušnými místy a systémy velení i všestranným zabezpečením. Členění systému PVO vytvoří podmínky pro účinnou **prostorovou protivzdušnou obranu, která zahrnuje obranu hlavního**

uskupení pozemního vojska, důležitých politických, průmyslových (energetických) uzlů na teritoriu, umožní manévry k vytvoření silného uskupení protivzdušné obrany na ohrožených směrech a prostorech.

Účinnou PVO svazků a útvarů pozemního vojska, ale i bezpečnost vlastního letectva je možné zabezpečit jen úzkou součinností systému PVO s prostředky vojskové PVO, a to jak při jejich rozvíjení do operační sestavy, tak i při vedení obranné operace.

Základem operačního použití radiotechnického vojska je **dovedné zasazení** jeho základních i **včasně** rozvinutí variantních sil. **Základní síly** rozvinuté již v míru do bojové sestavy by měly vytvářet souvislé radiolokační pole od výšek 500 m k zabezpečení systému velení, k výdeji bojové a průzkumné informace. **Variantní síly**, charakteristické svojí mobilností, odolností proti použití prostředků REB a působení vysoce přesných zbraní protivníka, musí v úzké součinnosti s ostatními silami, prostředky radiotechnického i rádiového průzkumu v závislosti na manévru brigád (pluků) PLRV, SL vytvářet přehled o vzdušné situaci v daných obranných zónách, či úsecích, včetně výdeje bojové a průzkumné informace velitelským i naváděcím stanovištím PLRV a SL.

Hlavním úkolem PLRV je v součinnosti se stíhacím letectvem a palebnými prostředky vojskové PVO spolehlivě bránit hlavní uskupení pozemního vojska, důležité objekty na území republiky. Mohutnost protiletadlové raketové palby, manévrovost i odolnost bojových sestav vytváří podmínky pro vedení účinné prostorové protivzdušné obrany.

Podstatně nové a náročnější úkoly v rámci integrovaného systému PVO by měly být stanoveny protiletadlovým raketovým plukům KUB, OSA a brigádě KRUG, které budou základem manévrové protiletadlové raketové obrany. Z uvedeného je zřejmé, že k vytvoření dostatečně silného uskupení PVO v jednotlivých obranných zónách budou muset mít tyto pluky (brigáda) určeny několik prostorů bojového rozmístění (v nich naplánován a zabezpečen manévr).

Hlavní zásadou použití stíhacího letectva je jeho stálá připravenost a nepřetržitá součinnost s ostatními druhy vojsk. Jeho účinnost spočívá v hromadném nasazení na rozhodujících směrech proti nejdůležitějším cílům, na překvapivosti jeho použití a soustředěném velení.

Působení stíhacího letectva by mělo být převážně **ze střežbu ve vzduchu** vzhledem k nedostatku informací o vzletu letectva protivníka z letišť v blízkosti našich státních hranic. Čáry zasazení stíhacího letectva budou zpravidla nad naším státním územím, což záporně ovlivní čerpání jeho bojového úsilí.

Mění se však podmínky jeho použití. V novém pojetí celokruhové obrany je možné vyčleňovat pro činnost stíhacího letectva samostatné prostory. Toto letectvo v prostorech účinné působnosti protiletadlového raketového vojska by operovalo především ve výškách 3000 až 7000 metrů.

Plánované rozmístění stíhacího letectva zabezpečuje jeho využití v západní a střední operační zóně.

Nedostatečně jsou přikryta vojska a důležité prostory východní operační zóny. Tato zóna z hlediska využití možností letectva je nejméně výhodná, vyžadovala by mimořádnou pozornost v přípravném období plánování obrany. Myslím, že bude

nutné uskutečnit letištní manévry k posílení uskupení stíhacího letectva v jeho operační zóně.

Z předpokládaného použití letectva a integrované PVO lze vyvodit požadavky na systém materiálního zabezpečení vojsk.

V návaznosti na výlučně obranný charakter činnosti letectva a vojska PVO se oproti minulosti stává základnou materiálních prostředků celé území státu. **Proto je možné zrušit bývalou armádní leteckou základnu** a přetvořit ji na prvek zabezpečující manévry všemi druhy materiálních prostředků na celém území. Vzniklá **brigáda materiálního zabezpečení** má uskutečnit manévry zásobami pro soustředění úsilí letectva a PVO na ohrožených směrech, a to především leteckými pohonnými hmotami (LPH) a leteckou municí (LM). V některých případech bude nezbytné zabezpečovat přísun letecké munice a materiálu i vzdušnou přepravou.

K zabezpečení leteckými pohonnými hmotami se v součinnosti s vojenskými velitelstvími předpokládá i využití teritoriálních pluků potrubní dopravy.

Zásoby materiálních prostředků pro letectvo a PVO je nutné udržovat ve skladech posádek útvarů (jednotek) L a PVO jako depozita ve skladech vojenských velitelství.

K zabezpečení obnovy letištní sítě, k úpravě vhodných dálničních a silničních úseků pro letecký provoz bude, dle mého názoru, i nadále vhodné využívat omezeného počtu leteckých stavebních praporů. Pro jejich rovnoměrné územní rozdělení však bude nezbytné uskutečnit v následujících letech nové rozmístění části těchto útvarů tak, aby bylo jimi možné bez náročných přesunů pokrýt celé území ČSFR.

Pro zvýšení hustoty letištní sítě, zejména na území Slovenska, by bylo vhodné v budoucnosti, v rámci přípravy státního území, budovat letištní úseky dálnic nebo silnic v návaznosti na ekonomické možnosti státu a armády.

Zdravotnické zabezpečení vojsk letectva a PVO se předpokládá poskytováním první lékařské pomoci u útvarů s odsuny na vyšší zdravotnické etapy teritoria.

Systém velení letectvu a PVO vychází z jeho organizačního členění se zabezpečením odpovídajících vazeb na vytvářenou strukturu pozemních vojsk.

Nové úkoly, které letectvo a vojsko PVO bude plnit, kladou zvýšené nároky na včasnost a spolehlivost spojení především k manévrujícím útvarům.

V rámci **operační přípravy území** zabezpečit napojení stálých a plánovaných míst velení do jednotné telekomunikační sítě Federálního ministerstva spojů (FMS).

Vzhledem k požadavku na zabezpečení přenosu dat pro JAS a utajené velení bude hlavním druhem spojení radioreléové spojení, organizované ve stálé radioreléové síti a rozvíjených polních opěrných sítích.

Rádiové spojení musí zabezpečit řízení podřízených v omezeném rozsahu (bez přenosu informací pro ASV), ale s vysokou spolehlivostí na vzdálenosti do 300 km.

Zasazení a **použití prostředků radiotechnického pluku REB** v sestavě L a PVO je vhodné plánovat v součinnosti s prostředky REB pozemního vojska. V připravovaném pojetí integrovaného systému PVO se jeví jako nejúčinnější mít pluk trvale soustředěn v jedné posádce s úkolem být připraven zaujmout prostory podle vypracovaných možností k posílení nejpravděpodobnějších směrů úderů